

معیار طراحی سرویس بهداشتی عمومی

شادفر

طراحی سرویس بهداشتی عمومی در ردیف طراحی تأسیسات و تجهیزات شهری است که باید به روش اصولی انجام شود. بیشتر در برنامه ریزی، طراحی یا اجرای این گونه فضاها که در مراکز خرید، بوستان ها، خیابان های پرآلودشد، ترمینال ها و ایستگاه های اتوبوس بین شهری، توقفگاه های جاده ای و همه مراکز عمومی ضروری است، به بعضی نکات فنی توجه نمی شود و همین مسئله سبب می شود این مراکز به محیط های غیر بهداشتی تبدیل شوند.

جانمایی

بازار و نمایشگاه ها انجام می شود. در این سطح، سرویس ها تا جای ممکن بزرگ هستند و در تراز معابر جانمایی می شوند.

در سطح ناحیه، مکان یابی سرویس های بهداشتی بر اساس دسترسی به مراکز شهری در نظر گرفته و در تقاطع خیابان های اصلی، کنار مراکز خرید، پارکینگ ها و ایستگاه های اصلی اتوبوس طراحی می شود. در نهایت، مکان یابی در سطح محله است که شامل محله ها، بوستان ها و محل های عمومی مجاور خیابان های اصلی در محله است.

تهویه

تهویه نا مناسب می تواند یک سرویس بهداشتی عمومی را حتی اگر به خوبی طراحی شده باشد، بدون استفاده کند.

سیستم تهویه باید هوای سرویس را در هر پانزده دقیقه تعویض کند. در طراحی سرویس بهداشتی عمومی با سیستم تهویه مصنوعی بهتر است فن در ارتفاع پایین نصب شود تا از نفوذ هوای بد به دیگر نقاط سرویس جلوگیری شود.

نورپردازی

ضوابط طراحی برای معلولان

در طراحی سرویس بهداشتی عمومی باید اصول و معیارهای مناسب سازی برای معلولان در نظر گرفته شود. باید مطمئن شد که این گروه از جامعه، در استفاده از سرویس بهداشتی عمومی مشکلی نداشته باشند. مکان ساخت سرویس ها باید در سطح زمین انتخاب شود تا افزون بر ایجاد امنیت اجتماعی، افراد معلول جسمی حرکتی نیز بتوانند از آن استفاده کنند؛ در غیر این صورت ایجاد سطح شیب دار یا بالابر ضروری است.

۲ چشمه

حداقل اندازه مناسب برای یک دست شویی ۵۰ در ۴۰ سانتی متر است. بین دست شویی ها نیز باید دست کم ۸۰ سانتی متر فاصله باشد.

۱۴۰در ۱۴۰

در طراحی سرویس بهداشتی عمومی حداقل ابعاد تمام شده

داخلی اتاقک توالت ها در صورت بازشوی بودن به داخل،

۱۱۰ در ۱۴۰ سانتی متر و در صورت بازشوی بودن در به خارج

۱۰۰ در ۱۰۰ سانتی متر است.

نکته
روز

توجه به بهداشت فردی در دین اسلام

شادفر

دین اسلام که راهنمای مطمئن انسان در همه ابعاد زندگی است، درباره بهداشت نیز دستوراتی به مسلمانان می دهد. قرآن در آیه ۴ سوره مدثر به پیامبر (ص) می آموزد که: «جامه خود را پاکیزه ساز». همچنین قرآن به نقش آب در پاکیزگی نیز اشاره می کند و می فرماید: «از آسمان آبی فرو فرستادیم که پاک و پاک کننده است (فرقان: ۴۸)». در حقیقت، سفارش اسلام برای وضو گرفتن پیش از هر نماز واجب و مستحب در شبانه روز و غسل های واجب و مستحب نیز دلیل محکمی بر اهمیت پاکیزگی و نظافت در آموزه های اسلام است. هنگام غسل و وضو واجب است که آب به سطح پوست برسد که این دقت، تمیزی بدن را به حد کافی در پی دارد. در این باره در آیه ۶ سوره مائده می فرماید: «خداوند نمی خواهد برای شما ایجاد مشکل کند، بلکه می خواهد شما را پاک سازد و نعمت خود را بر شما تمام کند، شاید شکر او را به جا آورید.»

در کتاب کنز العمال از پیامبر اسلام (ص) نقل شده است: «به هر مقدار که می توانید نظافت را رعایت کنید؛ زیرا خداوند متعال اسلام را بر پایه نظافت بنا نهاده است و هرگز کسی وارد بهشت نمی شود، مگر اینکه پاکیزه باشد». بنابراین نظافت و بهداشت در اسلام نظام خاصی دارد، به گونه ای که فرد مسلمان خود را ملزم می داند بهداشت را امری شرعی و دینی بداند و آن را در حالی و مستمر رعایت کند.

در دسرهای دست به آب!

درباره اهمیت پرداختن به سرویس های بهداشتی عمومی که نمی توان آن ها را نادیده گرفت

سوژه
روز

سمر اشاهیان (درباره پویش «توالت تمیز؛ چیزی شنیده اید؟ این پویش را مردم تایلند در سال ۲۰۱۵ با هدف جذب گردشگر در کشورشان راه انداختند و خیلی زود جهانی شد. بسیاری از کشورهایی که ادعای گردشگری بودن دارند هم این پویش را جدی گرفتند و به سبک و سباق خودشان اجرا کردند. برای نمونه، کشور ژاپن توالت های پیشرفته مجهز به گرم کرم صندلی، سیفون هوشمند، خنثی کننده خود کار بو و حتی پخش موسیقی ساخت.

تصور ساخت چنین سرویس های بهداشتی در کشورمان شاید دور از ذهن به نظر برسد، ولی با توجه به گردشگرپذیر بودن شهری مانند مشهد که افزون بر حضور میلیونی زائران در آن، از ظرفیت بسیار خوبی هم برای گردشگری سلامت برخوردار است، می طلبد که ما هم در این زمینه اقدامی در خور انجام دهیم. به ویژه اینکه تجربه جهانی بیماری عفونی کرونا به ما ثابت کرد هر چه نظافت سرویس های بهداشتی عمومی بیشتر باشد، سرایت بیماری کمتر و سلامت جامعه تضمین شده تر است. از سویی، وضعیت خاص برخی افراد جامعه مانند بیماران دیابتی یا مبتلا به سنگ کلیه این ضرورت را ایجاد می کند که حتماً برای ساخت، تجهیز و در دسترس بودن سرویس های بهداشتی عمومی در شهر فکری کنیم.

WC چگونه در دست شویی های عمومی بیمار نشویم

● **دستگیره:** دستگیره درهای

سرویس های بهداشتی به ندرت تمیز می شوند. تا جایی که امکان دارد به دستگیره در دست نزدیک و با دستمال کاغذی در را باز کنید.

● **شستن و خشک کردن دست ها:** پس از استفاده از سرویس بهداشتی، دستانتان را

با صابون و به مدت بیست ثانیه به خوبی بشویید. هرگز از دستگاه های دمنده هوای گرم استفاده نکنید زیرا هوا را به داخل خود می مکند و میزان زیادی میکروب و عوامل عفونت را وارد آن ها می شود. بهترین گزینه دستمال کاغذی است.

● **از ضد عفونی کننده ها استفاده کنید:** محلول ضد عفونی

همراهتان داشته باشید و پس از خارج شدن از سرویس بهداشتی، حتماً دست هایتان را با آن ضد عفونی کنید. گاهی ممکن است مایع دست شویی یا آب در دسترس نباشد.

۴۱۷۸

هم اکنون ۴ هزار و ۱۷۸ چشمه سرویس بهداشتی عمومی در مشهد وجود دارد.

۷۰۰

در مشهد به ازای هر هفتصد نفر، یک چشمه سرویس بهداشتی وجود دارد که پراکنش آن ها در شهر به بازنگری نیاز دارد.

۲۴۸

امسال فقط ۱۷۳ چشمه سرویس بهداشتی از میان ۲۴۸ چشمه ای که برای مشهد برنامه ریزی شده بود، به بهره برداری رسیده است. ۲۵ چشمه دیگر در حال ساخت است و ۵۰ چشمه هم در آینده ایجاد می شود.

shdi.mashhad.ir

شهروندان برای اطلاع از پراکنش سرویس های بهداشتی عمومی می توانند به برنامه کاربردی «شهرمن» در قسمت نقشه همراهیانشانی الکترونیکی shdi.mashhad.ir مراجعه کنند.

بدون تردید برای شما هم اتفاق افتاده است که وقتی ساعات پیاپی بیرون از منزل یا محل کار هستید، به سرویس بهداشتی نیاز پیدا کرده باشید. حتی اگر تنها و در دورترین نقطه از آشنایان و دوستان خود نیز باشید، نمی خواهید برای این منظور به پشت درخت یا ساختمانی خلوت پناه ببرید! کارتن خواب ها، سالمندان، زنان باردار یا دارای نوزاد از جمله شهروندانی هستند که در هر کلان شهری ممکن است بیشتر از دیگران به سرویس های بهداشتی ایمن و استاندارد نیاز پیدا کنند. شاید در ظاهر، مسئله دسترسی به سرویس بهداشتی عمومی امری ساده به نظر برسد، اما در دنیای معاصر به دلیل ایجاد سهولت برای تردد شهروندان و نیروهای کاری که در فضاهای باز مشغول به کار هستند، به عنوان یک حق شهروندی شناخته می شود.

● برلین؛ پایتخت آزادی دفع ادارا! در اوایل دهه ۹۰ میلادی به تدریج کشورهای مختلف اقدام به جرم انگاری دفع ادارا در فضای عمومی کردند. حتی در هندوستان که به دلیل جمعیت زیاد و فقر زیرساخت های بهداشتی هنوز در سال ۲۰۲۳، شهروندان و گردشگران با صحنه های متعددی از ادارا و مدفوع در معابر عمومی روبه رو می شوند

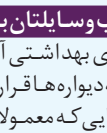

● **پرسی کنید:** در زمان مراجعه همه اتاقک ها را بررسی و تمیزترین

را انتخاب کنید. از توالت های زمینی (توالت ایرانی) استفاده کنید، زیرا مانند توالت های فرنگی، پوست بدن در تماس مستقیم با سطح خارجی آن نیست. در صورتی که مجبورید از توالت های فرنگی استفاده کنید، روی قسمت نشیمنگاه آن دستمال کاغذی پهن کنید.

● **سیفون را بکشید:** کشیدن سیفون می تواند سبب پخش و انتشار عفونت و باکتری های موجود در کاسه توالت شود. پیش از کشیدن سیفون، لباستان را کامل بپوشید و آماده خروج از توالت شوید. پس از کشیدن سیفون نیز فوری از اتاقک خارج شوید. برای لمس کردن دستگیره سیفون نیز از دستمال کاغذی استفاده کنید.

● **مراقب وسایلتان باشید:** تمیز کردن وسایلی مانند تلفن همراه و کیف دستی که در سرویس های بهداشتی آلوده می شوند کار دشواری است. وسایلتان را به هیچ عنوان روی زمین یا لبه دیواره ها قرار ندهید و اگر مجبورید آن ها را با خود به داخل سرویس حمل کنید، از دستگیره هایی که معمولاً پشت درها نصب می شود، استفاده کنید.

● **صبر باشید:** ممکن است شما ناگزیر شوید چند دقیقه برای خالی شدن اتاقک دست شویی منتظر بمانید. در صورت خروج نفر قبلی از دست شویی، کمی صبر کنید تا فرایند کشیدن سیفون پایان یابد و ذرات آبی که بر اثر کشیدن سیفون در محیط منتشر شده اند، فروکش کنند. به این ترتیب، کمتر در معرض باکتری و میکروب های احتمالی قرار می گیرید.

آداب رعایت آن ها در اماکن عمومی ضروری است

۲۱درجه

۱۰۰ متر

۲ سرویس

در شرکت ها و اداره ها باید ۲ سرویس بهداشتی جداگانه ویژه خانم ها و آقایان مهیا شود.

فاصله سرویس های بهداشتی از محل کار باید حدود ۱۰۰ متر باشد.

دمای مناسب برای سرویس های بهداشتی ۲۱ درجه سانتی گراد است.

● بهترین ها و بدترین ها

با گسترش شهرها، شهروندان و گردشگران چاره ای به جز استفاده از سرویس های بهداشتی عمومی ندارند. حقی که حتی در کشورهایی مانند بریتانیا و ایالات متحده در سال های ابتدایی ترویج و توسعه سرویس های بهداشتی عمومی در دهه ۹۰ میلادی بدون تفکیک جنسیتی در نظر گرفته می شد. اما با گذشت زمان با نگاهی علمی تر جدی گرفته شد. نیازهای بهداشتی متفاوت بانوان و استانداردهای مورد نیاز آن ها در موقعیت های مختلف زندگی باعث شد تا تفکیک جنسیتی سرویس های بهداشتی در ادارات دولتی، مراکز خرید، تفرجگاه ها و سایر فضاهای عمومی با جدیت دنبال شود. استاندارد و قانون همه شمولی برای قضاوت در باره سرانه توجه به حق دسترسی به سرویس بهداشتی عمومی مانند جنسیت، سن یا توانایی وجود ندارد، اما با فرض تعداد سرویس های بهداشتی عمومی به ازای هر ۱۰۰ هزار سرویس بهداشتی عمومی به ازای هر ۱۰۰ هزار نفر موفق ترین کشور در زمینه تأمین نیازهای شهروندان و گردشگران در این زمینه دانست. در مقابل، مناطقی مانند برک شایر و منچستر در بریتانیا فقط با سه سرویس بهداشتی عمومی در زمره ضعیف ترین ارائه دهنده خدمات عمومی شناخته می شوند. در میان شهرهای آمریکانیز مدیسون در ایالت ویسکانسین با ۳۵ و می سی سی پی و لوئیزیانا فقط با یک سرویس بهداشتی عمومی به ترتیب به عنوان بهترین و بدترین ایالات در این زمینه شناخته می شوند.